

4. Gajendran, Harrison, & Delaney Klinger. Are Telecommuters Remotely Good Citizens? Unpacking Telecommuting's Effects on Performance Via I Deals and Job Resources. *Personnel Psychology*. 2015. № 68(2). pp. 353-393.

5. Kelliher, & Anderson. Doing more with less? Flexible working practices and the intensification of work. *Human Relations*. 2009. № 63(1) . pp. 83-106.

6. Standen, Daniels, & Lamond. The home as a workplace: Work–family interaction and psychological well-being in telework. *Journal of Occupational Health Psychology*. 1999. № 4(4). Pp. 368- 381.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-374-6-75>

ЕФЕКТИВНІСТЬ ПУБЛІЧНОЇ СЛУЖБИ ЯК ОБОВ'ЯЗКОВА УМОВА ЇЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Попов І.В.

*здобувач кафедри конституційного та адміністративного права
Запорізького національного університету
м. Запоріжжя, Україна*

Тривалий процес відмови від концептуального значення системи вертикального державного управління призводить до сутнісного перегляду публічної служби, що спричиняє нормативні та організаційні структурні зміни. Сервісний характер діяльності сучасної публічної служби, який не викликає сумнівів та заперечень, є результатом комплексного соціального усвідомлення призначення публічної служби, одним із елементів якого в свою чергу виступає ефективність даного соціального інституту.

Ефективність публічної служби залежить від низки критеріїв, перелік яких є динамічним та залежить від умов історичного, соціально-культурного, економічного та політичного розвитку неможливо стандартизувати та уніфікувати.

Положенням статті 4 Закону України «Про державну службу» закріплено, що ефективність є принципом державної служби, значення якого полягає у раціональному і результативному використанні ресурсів для досягнення цілей державної політики [1], що не дає повного розуміння про сутність даної засади, оскільки прив'язка до реалізації цілей державної політики, на наш погляд, дещо обмежує значення принципу ефективності і спрямовує реалізацію завдань публічної

служби на задоволення потреб держави, ігноруючи при цьому її призначення, яке полягає у задоволенні захисту прав, свобод та законних інтересів приватних осіб. До того ж, за такого підходу раціональність та результативність фактично визначаються як елементи ефективності.

Ефективність публічної служби в нормативній площині розглядається також як одна з обов'язкових ознак відповідності професійності, що належить особам, які претендують на зайняття посад державної служби категорії «А» та «Б». Зокрема, постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження Типових вимог до осіб, які претендують на зайняття посад державної служби категорії «А»» від 22 липня 2016 р. № 448 передбачено, що такі особи повинні вміти ефективно делегувати задачі та управляти результативністю команди; бути здатними ефективно взаємодіяти - слухати, сприймати та доносити думку; вміти планувати, оцінювати ефективність та коригувати плани діяльності [2]. Наведене дозволяє стверджувати, що досягнення ефективності підлягає зовнішній оцінці, яку можливо реалізувати за умови наявності чітко визначених критеріїв такої ефективності.

Варто визнати доречною думку, що з огляду на соціальну спрямованість цілей державного управління визначальною для його оцінки є соціальна ефективність, яка розкриває результати функціонування всієї структури державних органів, а тому у своїй суті містить комплексний і синтезований набір різного типу критеріїв, і системно складається з таких елементів: загальної соціальної ефективності; ефективності організації і функціонування суб'єктів державного управління; ефективності діяльності управлінських органів і посадових осіб. При цьому визначальними критеріями ефективності публічного адміністрування, а отже і системи органів управління як її підсистеми, виступають критерії загальної соціальної ефективності, в свою чергу акцент при використанні цих критеріїв робиться на встановлення залежності між системою державного управління та рівнем і якістю вирішення головних проблем розвитку суспільства [3, с. 52-53].

Ефективність розглядається також через призму внутрішньоструктурного менеджменту та визначення компетенцій публічного службовця [4, с. 137; 141], у зв'язку з чим ефективність також пропонується розуміти як елемент поняття «компетенція» [4, с. 142]. Також заслуговує на увагу позиція, відповідно до якої ефективність набуває значення продуктивності результатів діяльності публічного адміністрування, таким чином, результативність набуває ширшого значення, а ефективність виступає у якості її кількісної характеристики [5], що протирічить законодавчому підходу, визначеному в межах положеннях Закону України «Про державну службу».

Отже, ефективність є динамічною ознакою діяльності публічної служби. Разом з тим, у зв'язку з плюралізмом наукових поглядів та неоднозначністю законодавчого визначення ефективності, остання виступає також умовою діяльності публічної служби, без якої призначення даного соціального інституту втрачає цінність. Ефективність публічної служби також характеризується такою ознакою, як залежність від зовнішніх та внутрішніх умов розвитку публічної служби, та потребує нормативного визначення критеріїв відповідно до європейських умов функціонування публічної служби, які б відображали її сервісний характер та були направлені на оцінювання відповідності призначенню, що полягає у задоволенні потреб приватних осіб.

Література:

1. Про державну службу : Закон України від 10.12.2015 № 889-VIII. *Відомості Верховної Ради (ВВР)*. 2016. № 4. Ст. 43.
2. Про затвердження Типових вимог до осіб, які претендують на зайняття посад державної служби категорії «А» : Постанова Кабінету Міністрів України від 22 липня 2016 р. № 448. *Законодавство України* : веб-сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/448-2016-п#Text>
3. Яремко І. І. Ефективність публічного управління та адміністрування: проблеми та напрями вдосконалення процесів оцінювання. *Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення та проблеми розвитку*. 2022. № 1 (7). С. 49-56.
4. Публічна служба: системна парадигма : кол. моногр. / К. О. Вашенко, С. М. Серьогін, Є. І. Бородін, Н. А. Липовська, Н. Г. Сорокіна [та ін.] ; за заг. ред. С. М. Серьогіна. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2017. 256 с.
5. Власенко Т. А. Ефективність та результативність публічного адміністрування. *Розвиток європейського простору очима молоді: економічні, соціальні та правові аспекти* : Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. молодих учених та студентів, м. Харків, 22 квітня 2016 рік. Харків : НТМТ, 2016. С. 1942-1947.